

Minnesanteckningar från möte med SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor

Tid: torsdag den 26 november 2020, kl 10:00-15:00

Plats: Zoom

Kallade: Expertgruppens ledamöter

Närvarande ledamöter/adjungerade:

Ann Cederberg, förvaltningschef, Högskolan Kristianstad, ordförande
Christopher Sönnnerbrandt, enhetschef, Karolinska Institutet, verkställande ledamot
Cilla Häggkvist, bitr. chef Studentavdelningen, Uppsala universitet
Jerker Dahne, chef Studentavdelningen, Stockholms universitet
Lotten Glans, förvaltningschef, Mittuniversitetet
Linn Svärd, vice ordförande för Sveriges förenade studentkårer (SFS)
Susanne Wadsborn-Taube, avdelningschef, Universitets- och högskolerådet (UHR)
Tarmo Haavisto, Lunds universitet, deltar som ordf. i samordningsgruppen för högskoleprovet (vilande)
Marie Eslon, Linköpings universitet, deltar som ordf. i nationella bedömningsgruppen för antagning (NBA)
Christina Murray, KTH, adjungerad ledamot utsedd av expertgruppen för internationaliseringsfrågor
Linda Gerén, utredare, SUHF:s kansli

Frånvarande ledamöter:

Brita Lundh, chef Utbildningsstöd, Högskolan i Halmstad
Mia Oldenburg, chef Studentavdelningen, Luleå tekniska universitet

Inbjudna gäster:

Mauritz Danielsson, Ladokkonsortiet (punkterna 6, 9 och 15)

1. Inledning

- *Godkännande av dagordningen*
Dagordningen godkändes med tillägg av en övrig fråga:
"Avslutade kurser från annat lärosäte i examen."
- *Justeringsperson*
Stående justeringsperson under innevarande mandatperiod är Brita Lundh.
Marie Eslon utsågs till mötets justeringsperson.
- *Föregående minnesanteckningar*
Justerade minnesanteckningar är publicerade på SUHF:s webbsida.

2. Överenskommelser mellan UHR och lärosätena

- a. *För 2021 görs en mindre översyn av nuvarande överenskommelser.*
Föredragande: Susanne Wadsborn-Taube
Susanne påminde om att förhandlingarna om nya fleråriga överenskommelser mellan UHR och lärosätena har skjutits upp p.g.a. pandemin. Istället förlängs nuvarande överenskommelser fram till 31 december 2021 efter översyn och vissa justeringar.
- b. *Förhandlingar för framtida överenskommelser.*
Föredragande: Linda Gerén
Linda informerade om att förhandlingar med UHR inför nya fleråriga överenskommelser ska genomföras under 2021. SUHF kommer att besluta om en förhandlingsgrupp för lärosätena. Frågan lyftes gällande VO:s arbetsuppgifter och ansvar och expertgruppen menar att även det bör beaktas när de framtida överenskommelserna mellan UHR och lärosätena ses över.

3. Fråga från Antagningsrådet gällande sökalternativ, kompletteringsdatum, mm

Föredragande: Christopher Sönerbrandt

Christopher redogjorde för frågor som Antagningsrådet lyfter till Expertgruppen. Det handlar om önskemål om vissa ändringar av SUHF:s rek (2016:2) *Rekommendationer för nationella antagningsomgångar: tidsplaner, antal sökalternativ, takvärden, samt antal urval* avseende tre delfrågor: 1) Fler sökalternativ i MASTER? 2) Ändrat kompletteringsdatum och betal-/styrkandedatum i MASTER och IK? samt 3) Sista kompletteringsdag i ST?

Expertgruppen diskuterade saken och beslutade att återremittera ärendet till Antagningsrådet. Expertgruppen önskar få en promemoria med en utökad utredning av de tre delfrågorna. Den bör närmare beskriva syftet samt möjliga nyttor och konsekvenser av de föreslagna förändringarna. Exempelvis bör den belysa i vilken mån det kan finnas skillnader avseende behov eller konsekvenser av de föreslagna ändringarna för mindre eller större lärosäten, samt även om ändringarna kan tänkas påverka förutsättningar för framgångsrik rekrytering av studiemotiverade avgiftsskyldiga studenter. Expertgruppen skickar också med att en promemoria i ärendet bör tas fram för att den ska kunna skickas på remiss till samtliga lärosäten, för förankring och eventuella synpunkter eller kommentarer, före SUHF beslutar i saken.

4. Validering och reell kompetens.

Föredragande: Marie Eslon och Tarmo Haavisto.

Marie och Tarmo lämnade en lägesrapport från pågående översyn av SUHF:s rek (2009:2) *Rekommendationer för arbetet med att validera reell kompetens inom högskolan*. Expertgruppen lämnade kommentarer till arbetet och diskuterade några av punkterna mer ingående. Ledamöter som har ytterligare synpunkter uppmanades att lämna dessa per epost till Marie och Tarmo. För vissa delar av rekommendationen inväntar SUHF regeringens ställningstagande till Valideringsdelegationens förslag. Expertgruppen gav Tarmo och Marie i uppdrag att utifrån dagens diskussion i Expertgruppen, och regeringen ställningstagande, fortsätta arbetet att ta fram förslag till reviderad rekommendation.

5. Deltagare till två UKÄ-projekt

Föredragande: Linda Gerén

UKÄ tillsätter referensgrupper till två projekt under 2021 (januari – september):

- i. *Vägledning för handläggning av tillgodoräknandeärenden*
- ii. *Hur bör underlaget till lärosätenas betygsbeslut dokumenteras*

Linda meddelade att UKÄ har bett SUHF utse två deltagare till varje referensgrupp (gärna en kvinna och en man till varje grupp). Expertgruppen diskuterade uppdraget och möjliga namn. AU fick i uppdrag att be UKÄ om ytterligare uppgifter om uppdragen och därefter ta fram namnförslag utifrån dagens diskussion.

6. Uttalande om examensbevis – definition och formkrav

Föredragande: Christopher Sönerbrandt och Jerker Dahne.

Christopher och Jerker redogjorde för bakgrunden och beredningen av förslaget till uttalande av expertgruppen om vad ett examensbevis är. Expertgruppen diskuterade förslaget och ställde sig enhälligt bakom uttalandet. Beredningsgruppen (Christopher, Brita och Jerker) fick i uppdrag att slutjustera uttalandet i enlighet med expertgruppens diskussion. Uttalandet ska överlämnas till frågeställaren, SUHF:s expertgrupp för arkiv- och informationsfrågor, tillsammans med erbjudande om ett klargörande möte med beredningsgruppen (om så önskas). Uttalandet ska vidare skickas till Ladokkonsortiet för kännedom, samt bifogas med minnesanteckningen från dagens möte.

Mauritz Danielsson, som deltog vid expertgruppens diskussion om uttalandet, berättade att Ladokkonsortiet har inlett ett arbete med att titta närmare på frågan om lärosätenas hantering av examensbevis, med utgångspunkt i den förstudie som genomförts på initiativ av IT-chefernas nätverk. Konsortiet tittar också närmare på frågan om ett möjligt gemensamt studieavgiftssystem. Frågorna kommer framgent att lyftas bl.a. med lärosätenas förvaltningschefsnätverk.

7. Remissvar

Föredragande: Linda Gerén, Jerker Dahne och Cilla Häggkvist

SUHF har fått remiss på betänkande av Jörgen Tholin, *Betygsutredningen, Bygga, bedöma, betygssätta*

(SOU 2020:43). Föredragande belyste olika delar av utredningen som berör högskolan. Expertgruppen diskuterade utredningens förslag och lämnade inspel till ett remissvar från SUHF. Expertgruppen påpekade särskilt att en övergång till ämnesbetyg måste utformas så att den ger gymnasieelever goda möjlighet till högre utbildning, att övergångsregler är viktiga för antagningen till högskolan, samt att antagningsverksamheten ges resurser och tid för att göra de omställningar som behövs av organisation och system.

Susanne meddelade att UHR lämnar ett omfattande yttrande över betänkandet.

8. Utredning om HoSp-registret

Föredragande: Christopher Sönnerbrandt

Regeringen har beslutat ett tilläggsdirektiv gällande utredning av direktåtkomst till Socialstyrelsens HoSp-register. Det är en mycket positiv signal från regeringen efter SUHF:s och UHR:s samtidiga hemställan till regeringen (2019), efter samråd med Socialstyrelsen, om att kunna få direktåtkomst till HoSp-registret med anledning av våra behov av verifierade uppgifter om yrkeslegitimationer för hälso- och sjukvården, för att säkerställa en smidig och rättssäker handläggning av antagnings- och examensärenden inom detta område. Expertgruppen fortsätter att följa frågan.

9. Redovisning av omfattning av utbildningar som inte ger högskolepoäng

- a. *Svar på fråga om studiedokumentation avseende behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning*

Föredragande: Christopher Sönnerbrandt

Christopher informerade att expertgruppens svar på frågan (punkt 9, expertgruppens minnesanteckningar den 22 september 2020) har skickats till det nationella chefsnätverket för högskolepedagogiska enheter genom föreståndaren för Högskolepedagogiskt centrum vid Örebro universitet.

- b. *Fråga om s.k. förutbildningspoäng och behov av rekommendation från SUHF*

Föredragande: Cilla Häggkvist

Ärendet bereds inom expertgruppen av Cilla Häggkvist, Jerker Dahne och Marie Eslon.

Cilla lämnade en lägesrapport från arbetet. Detta är en svår fråga och beredningsgruppens bedömning är att de kommer att behöva avgränsa den smalt för att komma framåt.

Expertgruppen gav beredningsgruppen stöd i att göra denna begränsning.

10. Forskarutbildningskonferens

Föredragande: Lotten Glans

Lotten rapporterade från planeringsgruppen för konferensen *Forskarutbildning – i gränslandet: i gränslandet mellan utbildning och forskning samt i gränslandet mellan student och anställd*.

Preliminärt datum för konferensen är satt till den 5 maj 2021. I första hand planeras det som en fysisk konferens men med beredskap för att ställa om till digitalt. UKÄ ingår i planeringsgruppen och har tagit fram en del underlag till konferensen.

11. Ny mandatperiod för Expertgruppen

Föredragande: Linda Gerén

Linda informerade att AU förbereder avrapportering till styrelsen om Expertgruppens verksamhet under 2018 – 2020 samt uppdrag och sammansättning för kommande mandatperiod 2021 – 2022. Dessutom förbereder AU tillsammans med Marie Eslon kommande mandatperiod för NBA 2021 – 2022.

12. Rapporter från andra grupper

- *SUHF:s förbundsårsamling*

Föredragande: Ann Cederberg

Ann rapporterade att förbundsårsamlingen har träffats oftare än vanligt under pandemin. Vid senaste ordinarie mötet, den 21 oktober, så avrapporterade Ann från Expertgruppen.

Förbundsårsamlingen tackade Expertgruppen för mycket gott och viktigt arbete under pandemin!

- *Samverkansgruppen SUHF – UHR*
Föredragande: Ann Cederberg och Linda Gerén
En stor del av det senaste mötet ägnades åt högskoleprovet.
- *Nationella bedömningsgruppen för antagning (NBA)*
Föredragande: Marie Eslon
Marie hade förhinder vid senaste mötet i NBA men har läst minnesanteckningarna. Arbetet med reell kompetens börjar bli klart.
- *UHR:s referensgrupp för praktisk samordning av högskoleprovet*
Föredragande: Tarmo Haavist
Tarmo berättade att UHR:s nya referensgrupp har haft några möten och kommer att ha ytterligare ett möte den 8 december inför vårens högskoleprov. Den nationella samordnaren, Peter Honeth, har presenterat vad som gäller för högskoleprovet till våren 2021, bland annat att det ska finnas en undre åldersgräns på 19 år (med undantag för yngre tredjeårselever i gymnasiet). Högskoleprovet planeras att genomföras vid två datum, den 13 mars och 8 maj. Det blir ett samlat anmälningsförfarande till vårens högskoleprov med anmälningsfrist den 12-18 januari. Överenskommelserna mellan UHR och lärosätena för genomförandet av högskoleprovet under våren 2021 ses nu över och ska vara undertecknade före årsskiftet.
- *Antagningsrådet*
Föredragande: Christopher Sönerbrandt
Christopher rapporterade från Antagningsrådets möte i oktober samt informerade om kommande möte som äger rum i december. Bl.a. har antagningsrådet diskuterat UHR:s kommande verksamhetsplan avseende den samordnade antagningen, vilket omfattar både systemförvaltning och produktionssamordning. Minnesanteckningar för Antagningsrådet, (liksom för NBA) finns publicerade på UHR:s webbsidor, på "NyA-sidorna".
- *UKÄ:s referensgrupp för den officiella statistiken*
Föredragande: Christopher Sönerbrandt
Christopher rapporterade från det senaste mötet som behandlade en definition av distansstudier, samt fråga om möjligheter att samla in uppgifter om stipendiefinansierade doktorander, med flera frågor.
- *Tillträdesrådet*
Föredragande: Jerker Dahne
Jerker rapporterade från det senaste mötet som behandlade behörighet uttryckt i kompetenser, högskoleprovet, med flera aktuella frågor.
- *Ladokkonsortiets verksamhetsplaneringsgrupp*
Föredragande: Cilla Häggkvist
Cilla rapporterade från det senaste mötet som främst handlade om vilka frågor som Ladokkonsortiet ska prioritera framöver. Bra diskussioner.
- *Expertgruppen för internationaliseringsfrågor*
Föredragande: Christina Murray
Tina rapporterade från internationaliseringsgruppens möte den 26 oktober då bland annat Horisont Europa diskuterades. Mötet gästades av Stint. Inför hösten 2021 bedrivs rekryteringen av internationella studenter på distans och det är i dagsläget osäkert hur söktrycket kommer att bli. Tina informerade även om att internationella studenter har gått ut med upprop om att studieavgifter bör sänkas när undervisningen ges online. Dessutom skickade Tina med en fråga till Expertgruppens ledamöter att ta med hem till sina lärosäten: hur tar vi hand om de internationella studenter som inte kan resa hem över jul?
- *Forum för internationalisering*
Föredragande: Cilla Häggkvist
Under det senaste mötet så rapporterade de olika organisationerna om vad som händer under pandemin. Minnesanteckningarna kan läsas på <https://www.uhr.se/internationella-mojligheter/Forum-for-internationalisering/>.
- *Sveriges förenade studentkårer (SFS)*
Föredragande: Linn Svärd
Linn meddelade att SFS följer pandemin och hur den påverkar studenterna. Just nu fokuserar man på examinationer. Det finns bl.a. en oro bland studenter för att smittas under salstentamina som äger rum på campus.

- *Förvaltningschefernas nätverk*

Föredragande: Lotten Glans och Ann Cederberg

Lotten rapporterade att universitetens förvaltningschefer nyligen har haft ett särskilt möte om salstentamina och hur man bör förhålla sig till den senaste rekommendationen om åtta personer. Nästa reguljära möte äger rum i januari. Ann rapporterade från ett möte igår med högskolornas förvaltningschefer där man tog upp frågan om att leda under en pandemi. Man diskuterade även lokalfrågor, exempelvis frågan om hur lokalbehoven kommer att se ut efter pandemin.

13. Frågor som arbetsutskottet föreslår bordläggs till kommande möte

Föredragande: Christopher Sönnerbrandt

- *Förslag om workshop om internationaliseringsfrågor tillsammans med expertgruppen för internationaliseringsfrågor.*

Ärendet bereds av Christopher Sönnerbrandt och Christina Murray. Förslaget ska närmast lyftas i expertgruppen för internationaliseringsfrågor.

14. Kommande möten för vårterminen 2021

Föredragande: Linda Gerén

Mötestider för våren 2021 beslutades enligt följande:

- 10 februari kl 10-15, digitalt möte
- 23 mars kl 10-15, fysiskt eller digitalt (beslutas senare)
- 11 maj kl 10-15, fysiskt eller digitalt (beslutas senare).

15. Övriga frågor

- *Avslutade kurser från annat lärosäte i examen.*

Denna fråga har med anledning av pandemin hamnat i bakgrunden. Jerker, Brita och Mauritz tar sig an detta igen. Frågan kommer tas upp vid kommande möte.

16. Avslutning

Ordförande tackade för ett bra möte och en bra mandatperiod. Mötet avslutades.

Justerad av

Ann Cederberg

Christopher Sönnerbrandt

Linda Gerén

Marie Eslon

Vad är ett examensbevis?

SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor tog i juni 2020 emot en fråga från SUHF:s expertgrupp för arkiv- och informationshantering om lärosätenas olika tolkningar kring examensbevisens värde. En liknande fråga har samtidigt lyfts i och med rapporteringen av ITCF-förstudien om en nationell IT-lösning för digitala examensbevis. Detta föranleder expertgruppen att göra följande uttalande.

Definition av och formkrav för begreppet examensbevis

1 kap. 10 a § Högskolelagen (1992:1434) anger att regeringen meddelar föreskrifter om vilka examina på grundnivå, avancerad nivå eller forskarnivå som får avläggas samt vidare, i 11 – 17 §§, att endast lärosäten som har de tillstånd som krävs enligt författningarna får utfärda sådana examina.

6 kap. 9 § högskoleförordningen (1993:100) föreskriver att en student som uppfyller fordringarna för en examen skall på begäran få examensbevis av högskolan.

SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor finner att högskoleförordningens bestämmelse innebär att lärosätet beslutar om examensbevis efter prövning, på begäran av en student, om studenten uppfyller fordringarna för en viss examen, enligt bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100).

Vi menar att detta är det lärosätet beslutar om: Lärosätet utfärdar examen, vilket sker i och med (samtidigt) att examensbeviset beslutas. Den aktiva handling som lärosätet gör när det utfärdar examen är att skapa ett examensbevis.

Formkravet på ett examensbevis, förutom det som anges i 6 kap. 10 § högskoleförordningen (1993:100), är det som framgår för skriftliga beslut av 31 § förvaltningslagen (2017:900). Det ska finnas *en handling*. Handlingen ska visa 1) dagen för beslutet, 2) vad beslutet innehåller, 3) vem eller vilka som har fattat beslutet, 4) vem eller vilka som har varit föredragande, och 5) vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Vår slutsats är därmed att ett examensbevis är *en handling*, i vilken det ska framgå dagen för beslut, beslutets innehåll (enligt högskoleförordningen), och vem som har fattat beslutetⁱ. I dagsläget ser vi att handlingen kan förekomma både som ett fysiskt (papper) eller digitalt dokument. Det vanligt förekommande digitala formatet är i dagsläget PDF.

Vi finner därmed även att examensbevis är en allmän handling som framställs och ska bevaras av lärosätet, enligt 3 § arkivlagen (1990:782).

Expertgruppen noterar för övrigt att den pågående digitaliseringen av de studieadministrativa processerna är positiv och angelägen för att säkerställa hållbara, effektiva och rättssäkra flöden. Expertgruppen anser därför att utveckling av ett nationellt IT-stöd för olika delar av hanteringen av digitala examensbevis bör prioriteras.

ⁱ Enligt 20 § myndighetsförordningen (2007:515) får myndigheten bestämma att ärenden som avgörs av någon annan person än myndighetens chef inte behöver föredras. Vid de allra flesta lärosäten är det i dagsläget någon annan än rektor som beslutar i enskilda examensärenden.